CZĘŚĆ XLVII — № 45. ROK 24 — (1853.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

PIĄTEK, $\frac{12}{24}$ CZERWCA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{11}{23}$ CZERWCA.

N. KRÓLOWA JMĆ MATKA Niderlandska przybyła szczęśliwie do Peterhofu w przeszłą Niedzielę, 7 b. m. wieczorem.

Przez Rozkazy dzienne CESARSKIE w Wydziale Wojskowości, z dnia 1 Czerwca, liczący się w Armii, Prezes Kommisyi Sądu Wojennego przy S.-Petersburskim Ordonanshauzie ustanowionej, Jenerał-major *Szwanwicz*, otrzymuje dymissyą, dla słabości zdrowia z mundurem i pensyą; — 2 Czerwca, mianowani: Jenerał-Gubernator Witebski, Mohylewski i Smoleński, Jenerał-porucznik Xiążę *Golicyn 1*, Senatorem; Członek Rady Państwa, Rady zakładów wojskowych wychowania i Głównej Rady żeńskich zakładów wychowania, Jenerał-adjutant, Jenerał-porucznik *Ignatjew 2*, Witebskim, Mohylewskim i Smoleńskim Jenerał-Gubernatorem z zachowaniem dotychczasowych obowiązków i pozostaniem Jenerał-adjutantem. Pełniący obowiązki Wojennego Gubernatora miasta Wołogdy i Wołogodzkiego Cywilnego Gubernatora Jenerał-major *Romanus*, zatwierdzony zostaje na tej posadzie; Adjutant J. C. W. Xięcia Piotra Oldenburskiego, Pułkownik pułku Kawalergardów N. CESARZOWEJ *Malcow*, otrzymuje dymissyą dla słabości zdrowia z rangą Jenerał-majora i mundurem; — 6 Czerwca, liczący się w jeździe Jenerał-major *Danilewski*, otrzymuje dymissyą z mundurem i pensyą.

Rozkazy dzienne CESARSKIE *w Wydziale służby Cywilnej.*

30 Maja, (w Peterhofie.) Zatwierdzeni zostają na urzędach, obrani przez szlachtę: Kuratorowie magazynów zapasowych zboża w powiecie Lepelskim, nowoobrani, niemający rang: *Stefanowski*, *Gintowtt*, *Maximowicz*, *Kamionka*, *Przysiecki*, *Dowmontt*, *Tomaszewicz* i *Konopacki*; — mianowany: Starszy Sekretarz Kancellaryi Ministra Skarbu, Radzca Kollegialny *Delarue*, Naczelnikiem okręgu Celnego Izmailskiego; — otrzymuje dymissyą na własną prośbę z mundurem: Starszy Członek Komory Celnej Warszawskiej, Radzca Dworu *Krzyżanowski*; — zostają podniesieni, za wysługę lat, do rang: Radzcy Kollegialnego, urzędnik VI klassy zostający przy Prezesie Kommisyi do rewizyi i ułożenia Praw (kodyfikacyjnej) Królestwa Polskiego, Radzca Dworu *Piasecki*, ze starszeństwem od 30 Kwietnia 1849 roku; Radzcy Honorowego, Pełniący obow. Dziennikarza Wojennego Oddziału Kancellaryi Namiestnika Królestwa Polskiego, obecnie dymissyonowany, Sekretarz Kollegialny *Urmowski*, ze starszeństwem od 25 Stycznia 1853 roku; — otrzymuje urlop za granicę na 4 miesiące Pomocnik Warszawskiego Poczt-dyrektora, Rzeczywisty Radzca Stanu *Masson*.

2 Czerwca, (tamże.) Mianowani: Zostający przy Ryzskim Wojennym, Liflandskim, Kurlandskim i Estlandskim Jenerał-Gubernatorze Rzeczywisty Radzca Stanu, Szambelan *Wałujew*, pełniącym obowiązki Kurlandskiego Cywilnego Gubernatora, pełniący obowiązki Zarządzającego Pożyczkowym Bankiem Państwa, szambelan Rzeczywisty Radzca Stanu Xiążę *Wiaziemskoj*, Członkiem Rady Ministra Skarbu z uwolnieniem od pomienionego urzędu; na miejsce jego, Zarządzającym pomienionym Bankiem, Dyrektor Departamentu Manufaktur i Handlu wewnętrznego Rzeczywisty Radzca Stanu *Delin*, z pozostaniem Członkiem Rady Ministra Skarbu; Radzcy Kollegialni: Referent Dziesiątego Departamentu Rządzącego Senatu *Korzybski*, Pomocnikiem Ober-prokurora tegoż Departamentu a Sędzia Sądu Apellacyjnego Królestwa Polskiego *Daszyński*, Referentem Dziesiątego Departamentu Senatu; Kandydat CESARSKIEGO Uniwersytetu św. Włodzimierza *Pilipenko*, pełniącym obow. Astronoma Obser-

watora tegoż uniwersytetu; Lekarz *Malewski*, Medykiem z prawami służby Rządowej w majątkach obywatelskich powiatu Wiłkomierskiego; — otrzymuje dymissyą na własną prośbę Lekarz Wileńskiej Izby Sądu Cywilnego, Assesor Kollegialny *Wagner*.

3 Czerwca, (tamże.) Wykreśleni zostają ze spisów, zmarli: Inspektor Wydziału Aptekarskiego czynnej Armii, Doktor Medycyny, Radzca Stanu *Wasiljew*, Tłumacz Rzymsko-Katolickiego Duchow. Kollegium, Radzca Dworu *Miszkiewicz-Skrzędziewski*, Starszy Nauczyciel Nowogródzkiej Szkoły Szlacheckiej, Assesor Kolleg. *Kukin*, Sekretarz Taurogieńskiego Pogranicz. Pocztowego Kantoru, Radzca Honorowy *Małachowski*, dymissyonowani Porucznicy: Kurator Honorowy Gymnazyum Słuckiego hrabia *Grabowski*, i Sędzia pow. Wieliżski *Żyrkiewicz* i Sekretarz Marszałka pow. Bychowskiego Sekretarz Gubern. *Szeluta*.

4 Czerwca, (tamże.) Ober-prokuror Osmego Departamentu Rządzącego Senatu, Rzeczywisty Radzca Stanu szambelan hrabia *Iliński*, mianowany Radzcą Tajnym i Senatorem; — zatwierdzony zostaje na urzędzie, obrany przez Szlachtę, Członek Mohylewskiego Gubernijalnego Komitetu Inwentarzowego, Prezes tamecznej Izby Sądu Cywilnego Radzca Honorowy *Chmyzowski*; — mianowani: Członek Rady Głównego zarządu Wydziału Dróg Kommunikacyj i Budow Publicznych Radzca Tajny *Awerkjew*, z zachow. dot. obow. Dyrektorem Departamentu Dróg żelaznych, na miejsce Rzeczywistego Radzcy Stanu *Kamieńskiego*, który pozostaje przy Głównozarządzającym tym Wydziałem; zostający przy Departamencie Ministerstwa Sprawiedliwości, Radzcy Kollegialni: *Fluki*, Towarzyszem Prezesa Witebskiej Izby Sądu Kryminalnego i *Jurkiewicz*, Orenburgskim Gubernijalnym Prokurorem; Witebski Gub. Kontroler, Radzca Kollegialny, *Tichomirow*, tamecznym Gubernijalnym Kassyerem; Assesorowie Kollegialni: Witebski Gubernijalny Kassyer *Wąsowicz*, Radzcą Oddziału trunkowego tamecznej Izby Skarbowej, na miejsce Assesora Kollegialnego *Topalskiego*, który mianowany tamecznym Kontrolerem Gubernijalnym; — uwolniony zostaje od służby Nadzorca etatowy Łuckiej powiatowej Szkoły Szlacheckiej Radzca Dworu *Pisarew*, dla słabości zdrowia; — otrzymuje rangę Sekretarza Kollegialnego, w zamian za stopień Kandydata Uniwersytetu, zaliczony tymczasowo do Kodyfikacyjnej Kommisyi Królestwa Polskiego, *Rozenfeld-Freyberg*, ze starsz. od 27 Kwietnia 1850 roku; — mianowany: Członek Examinacyjnego Komitetu Królestwa, Radzca Dworu *Plewe*, Naczelnikiem oddziału w Zarządzie okręgu naukowego Warszawskiego, z zachow. dot. obow.; — przyjęty zostaje do służby, dymissyonowany Sekretarz Kollegialny *Matuszewicz*, na Dziennikarza i Archiwistę Komitetu drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej; — otrzymuje dymissyą na własną prośbę z rangą Assesora Kollegialnego i mundurem, Kwatermistrz Warszawskiej Kwaterniczej Kommisyi, Radzca Honorowy *Mianowski*.

—

N. Cesarz Jmć, na Zdanie Rządzącego Senatu i Rady Państwa, w dniu 6 Maja bież. roku, raczył Najmiłościwiej pozwolić, iżby Jenerał-porucznik, Jenerał-adjutant *Anrep*, przyjął nazwisko i herb przodka w prostej linii małżonki swojej, Feldmarszałka Jana Elmpt, Hrabi Państwa Rzymskiego i żeby odtąd nazywał się Hrabią *Anrep-Elmpt*.

— N. Cesarz Jmć, zwracając wzgląd na nader trudne położenie wdowy po Jenerale piechoty *Uszakowie*, niegdyś Prezesie Komitetu 18 Sierpnia 1814 roku, (Opieki Inwalidów), najłaskawiej raczył rozkazać zdjąć nakaz pozyskania z jego majątku należności funduszów tegoż Komitetu, oraz sekwestr nałożony na dobra tak jenerała Uszakowa jak i jego wdowy.

— N. Cesarz Jmć raczył Najwyżej rozkazać: w publicznych koncertach nie ma być mieszana duchowna muzyka z muzyką świecką (profane), operową i inną i dla tego: 1.) koncerta mają być podzielone na dwa rodzaje: duchowne i świeckie; 2.) koncerta świeckie dozwalają się na zasadzie istnących urządzeń, bez mieszania, jak wyżej powiedziano, muzyki świeckiej z duchowną; 3.) duchowne koncerta nie mają być dawane na teatrach; 4.) w koncertach duchownych nie należy śpiewać Psalmów i Hymnów, w Prawosławném nabożeństwie używanych, ale mogą być śpiewane takowe, wzięte z wyznań obcych, w żadnym jednak przypadku nie w ruskim przekładzie; 5.) stosownie do tego i oratorium P. Lwowa *Stabat mater*, (w ruskim przekładzie *Modlitwa u Krzyża*), może być spiewana wyłącznie w języku łacińskim lub innych cudzoziemskich. Koncertami Publicznemi poczytują się nie tylko te, które są dawane za oznaczoną opłatą przy wejściu, ale i wszystkie takie, dla których, według brzmienia artykułu 193 Tomu XIV Układu Praw, (Ustawy o zapobieżeniu przestępstwom i ich zatamowaniu), potrzebne jest pozwolenie od Policyi. *(G. S.)*

— W *Journal de St.-Petersbourg* z dnia 10 Czerwca czytamy artykuł następujący:

«Pisma peryodyczne francuzkie i angielskie, z powodu poselstwa Xięcia Mienszikowa, usiłują dowieść, że protektorat rozciągany przez Francyą nad katolikami na Wschodzie, nie może być upodobiony temu, do jakiego, podług nich, rości sobie prawo Rossya, albowiem protektorat ten ma za przedmiot jedynie katolików cudzoziemców, zamieszkałych w Turcyi, nie zaś katolików poddanych Porty.

«Wszyscy, którzy mają oko na chód polityki francuzkiej na Wschodzie, szczególniej we względzie Syryjczyków i Maronitów, łatwo mogą przytoczyć fakta, dowodzące przeciwnego temu twierdzeniu postępowania. Zresztą myśl, którą pod tym względem po wszystkie czasy przewodniczył się Rząd Francuzki, jest w niewątpliwy sposób wyrażona w akcie publicznym, mianowicie w protokole o sprawach Grecyi z dnia 3 Lutego 1830, № 3. Ten protokoł, podpisany ze strony Francyi przez jej umocowanego, hrabię de Montmorency Laval, zawiera taki ustęp:

«Pełnomocnik Francuzki zwracał uwagę Konferencyi na

położenie szczególne, w jakiem Rząd się znajduje względem pewnej części ludności Grecyi.

«Przedstawiał, że od kilku wieków, Francya jest w posiadaniu prawa rozciągania na rzecz katolików, *podległych* (soumis) *Sułtanowi*, opieki specyalnej, którą Jego Królewska Arcychrześciańska Mość (*) sądzi swoim obowiązkiem złożyć w ręce przyszłego Monarchy Grecyi, *co do prowincyj, mających składać nowe Państwo;* ale zdając takową prerogatywę, J. K. Arcychrześciańska Mość czuje się obowiązanym względem siebie samego i względem ludności, która tak długo zostawała pod orędownictwem Jego przodków, domagać się, iżby Katolicy stałego lądu i wysp, znaleźli, w organizacyi, która ma być nadaną Grecyi, rękojmie, zdolne zastąpić działanie, jakie Francya aż dotąd na ich korzyść wywierała.

«Pełnomocnicy Wielkiej Brytanii i Rossyi ocenili słuszność tego wymagania i postanowiono, że religija chrześciańska będzie używała w nowém Państwie swobodnego i publicznego odprawiania obrzędów swojego wyznania, że własności jej zostaną zabezpieczone, że jej biskupi będą utrzymani w zupełności swojego działania, praw i przywilejów, jakich używali pod orędownictwem Króla Francyi, i że nakoniec, na tejże zasadzie, własności należące do dawnych missyj francuzkich, będą uznane i szanowane.»

I tak, z jednej strony widzimy, że Francya nie waha się bynajmniej w uroczystym dyplomatycznym akcie oświadczyć, iż wywiera szczególną opiekę nad katolikami *podległemi* Sułtanowi, i że tę opiekę ma za obowiązek złożyć w ręku przyszłego Władcy Grecyi, *co do prowincyj mających tworzyć nowe Państwo*, z drugiej, że Pełnomocnik Wielkiej Brytanii nie ma żadnego skrupułu stwierdzić takowy akt swoim podpisem, zapewna dla tego, iż jego Rząd, w wyraźném oświadczeniu pomienionego orędownictwa, nie widział naruszenia niezależności Turcyi i samowładztwa Sułtana.

— Gazeta Moskiewska donosi, że 31 zeszłego Maja miało miejsce otwarcie w tém mieście wystawy płodów rękodzielniczych.

— Umarła dnia 1 Maja, w swojej wsi, w gubernii Riazańskiej, hrabina Katarzyna *Pahlen*, wdowa jenerała jazdy, Dama orderu św. Katarzyny.

Po 3 Czerwca zostawało chorych na cholerę w Petersburgu 490 — w ciągu doby zachorow. 47 — wyzdr. 30 — umarło 22 — po 4 Czerwca pozostało chorych 485.

W ciągu doby zachor. 44 — wyzdr. 46 — umarło 20 — po 5 Czerwca pozostało chorych 463.

W ciągu doby zachor. 42 — wyzdr. 58 — umarło 17 — po 6 Czerwca pozostało chorych 430.

W ciągu doby zachor. 54 — wyzdr. 35 — umarło 25 — po 7 Czerwca pozostało chorych 424.

W ciągu doby zachor. 56 — wyzdr. 36 — umarło 17 — po 8 Czerwca pozostało chorych 427.

—

(*) Tytuł Królów Francuzkich starszej gałęzi Burbonów.

WARSZAWA, *26 Maja.* Wczora, o godzinie 11 rano, J. C. Wysokość Wielka Xiężna Marya Mikołajówna przybyła z Petersburga do Warszawy i wysiadła w pałacu Łazienkach.

— Rozkazem Jego Światłości Namiestnika Królestwa Polskiego, Komendant Warszawy Jenerał-porucznik *Tutczek*, mianowany do pełnienia obowiązków Warszawskiego Wojennego Jenerał-Gubernatora z powodu odjazdu Jenerał-adjutanta Xięcia Gorczakowa do Petersburga. *(R. I.)*

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

WIEDEŃ, *6 Czerwca.* Dekretem Cesarskim, Galicya podzielona zostaje na dwie Regencye czyli Zarządy: Krakowski i Lwowski. Władza Administracyjna i Rada Stanu Krakowska zostają rozwiązane, a natomiast ustanowiony tymczasowo Zarząd Cyrkułowy, składający część Regencyi. Sześć innych Cyrkułów Galicyjskich, (których jest 19 a w nich 5 miljonów mieszkańców), przyłączają się do Regencyi Krakowskiej, która tym sposobem będzie ich miała siedm, Regencya zaś Lwowska będzie liczyła cyrkułów trzynaście.

— Kapituła Metropolitalna Ołomuniecka obrała na wakującą w tej dyecezyi stolicę Arcybiskupią, jednego ze swych Członków, Landgrafa Fryderyka von Fürstenberg.

— W skutek zaspokajających sprawozdań, złożonych przez feldmarszałka-lejtnanta hr. Schlik z podróży do Wenecyi, Werony i Medyolanu, Cesarz Jmć postanowił udać się 20 Czerwca naprzód do Wenecyi, a następnie do Medyolanu.

— Umarł znakomity jenerał austryacki feldcechmistrz hrabia Künigl, mając lat 89. *(J. de S.-P.)*

PRUSSY. Podług listów z Berlina 4 Czerwca, nikt tam nie wierzył w wybuchnienie wojny; do tego stopnia ta nie zdaje się prawdopodobną, że Minister wojny, P. von Bonin, wyjechał do wód Wiesbadeńskich.

— Jenerał jazdy hrabia Gröben, Dowodzca 7 korpusu armii, powołany został na dowodzcę korpusu gwardyi, a na jego miejsce mianowany jenerał-porucznik baron Schreckenstein.

— Donoszą z Wrocławia, że J. C. Wysokość W. X. Marya Mikołajówna przejechała 8 Czerwca przez to miasto do Drezna, zkąd miała udać się do Dworu Pruskiego. We Wrocławiu J. C. Wysokość była przyjęta na stacyi drogi żelaznej przez władze i straż honorową. (Donieśliśmy już o przybyciu J. C. Wysokości do Drezna. Gazeta Drezdeńska z dnia 9 Czerwca donosi, że Królowa Jmć zjechała z Pilnitz do Drezna dla odwiedzenia Wielkiej Xiężny.) *(J. de S.-P.)*

FRANKFURT, *12 Czerwca.* J. C. Wysokość W. X. Marya Mikołajówna przybyła tu dziś po południu. *(J. de S.-P.)*

ANGLIJA.

LONDYN, *7 Czerwca.* Sądząc z większości zdań prassy peryodycznej, projekt Gabinetowy co do zmian w zarządzie

Indyj nie zadowolnił nikogo. Jest to rodzaj średniej miary, wziętej pomiędzy sprzecznemi opinijami.

— Piszą z Londynu: «Kwestya religijna wychodzi na jaw pod rozmaitemi postaciami w Parlamencie i to pokazuje tajną, ale niezmordowaną robotę, która prędzej lub później weźmie skutek. Ostatnie objawienie się tego usposobienia było we wniosku P. Moore, o wyznaczenie śledztwa we względzie rozkładu i użycia dochodów kościelnych; był to już wprost attak wymierzony na kościoł panujący. Izba odrzuciła wniosek, ale ten nie omieszka się ponowić. Zresztą sam wniosek, i jego odrzucenie nie tyle były ważne, jak ten fakt, który się z rozpraw wykazał, że tak zwana Brygada Irlandska, (ultra-katolicy, na czele których są PP. Moore, Lucas, Maguire, i inni), zerwała z Gabinetem wszelkie przymierze.

— Od 1 Stycznia z portu Liverpool wyszło 219 okrętów z emigrantami, których liczba po dziś dzień wyniosła 91,505. W tymże okresie czasu, z Irlandskiego portu Cork, odpłynęło do Ameryki 20,154 emigrantów.

— Z powodu Dekretu, z dnia 2 Lutego b. r., który oddaje wszystkie zakłady dobroczynności żeńskie pod opiekę i zarząd Cesarzowej, jedna gazeta przypomina, że pierwsze towarzystwo Dobroczynności macierzyńskiej było założone w Paryżu w 1788 pod opieką Królowej Maryi Antoniny.

— Piszą z Paryża do gazety Augsburskiej, że wszyscy oficerowie, zostający na urlopach terminowych lub nieograniczonych, zostali powołani do czynnej służby; nikt wszakże nie wierzy już w wojnę.

— Cesarz ze swej szkatuły wyznaczył 2,000 franków pensyi pannom Corneille, których przodkiem był sławny autor dramatyczny.

Londyn, 9 Czerwca. Od dwoch dni Królowa Jmć z Rodziną zamieszkała w zamku Windsor.

— Piszą z Sheerness, 6 b. m. «Okręt 84 działowy *the Monarch* wszedł do doków dla oczyszczenia miedzi, którą jest podbity i postawienia masztów. W przyszłą środę będzie gotów do wyjścia na morze. Mówią że przyłączy się do floty morza środziemnego, liczącej już 15 okrętów wojennych. *President* od 50 dział wyszedł dziś z doku, a *Roscomon*, od 70 dział, gotuje się również, jak twierdzą, połączyć się z pomienioną flotą. Wielka liczba okrętów odbywających straż brzegów, odebrały rozkaz trzymania się w gotowości do czynnej służby. Ich ekwipaże wystarczą na opatrzenie dziesięciu okrętów linijowych w najdoświadczeńszych marynarzy.»

— W przeszły Wtorek miała miejsce installacya Lorda Derby na urzędzie Kanclerza Uniwersytetu Oxfordskiego, na który był obrany podczas, kiedy był Pierwszym Ministrem. Hrabia Derby przybył w towarzystwie JJ. KK. Wysokości Xięcia Cambridge i Wielkiego Xięcia Następcy Mecklembourg Strelitz, którym Uniwersytet udzielił stopień Doktora Prawa Cywilnego, oraz PP. Ingersoll Posła Amerykańskiego, P. von Buren, byłego Prezydenta Stanów Zjedn. hrabi Malmesbury, P. Disraeli, sira Packington, i innych Uczta, dana z powodu tej uroczystości, była nadzwyczaj świetna.

Londyn, 10 Czerwca. Wczora Izba Gmin ukończyła wstępne rozprawy nad planem Ministrów modyfikacyj w zarządzie Indyj i udzieliła upoważnienia przedstawienia billu zgodnego z tym planem.

Londyn, 15 Czerwca. (Przez telegraf.) Wczora bill Ministra Skarbu, P. Gladstone, o poborze od spadków, został odczytany po raz drugi w Izbie Gmin, po odrzuceniu 268 głosami przeciw 185 poprawy Pana Packington, o odroczeniu billu do sześciu miesięcy, (formuła odrzucenia).

(J. de S.-P.)

FRANCYA.

PARYŻ, *9 Czerwca.* Jest mowa o znacznych zmianach w zarządzie Departamentów co do osób Prefektów, których wielu ma być usuniętych lub przemieszczonych. Jest to skutek oporu, który spotkali, w większej części po prowincyach, posłani na początku roku przez Cesarza, w Charakterze rewizorów, dwaj Senatorowie i dwaj Radzcy Stanu.

— Gwardya narodowa od przedwczora przestała zaciągać na wartę po rozmaitych Merostwach Paryża. Tylko na Ratuszu i w Merostwie Pierwszego okręgu Gwardya narodowa zachowała swoje posty.

— Zapewniają że Mazzini zabrał się na okręt nie w Genui, jak twierdzono, dla udania się na powrot do Anglii, ale przejechał przez Francyą i że bawił kilka dni w jednym z hotelów Paryzkich, a przedtém ukrywał się w okolicach Lyonu.

Paryż, 10 Czerwca. Przedwczora w Paryżu nowe i liczne uwięzienia miały miejsce i wszystkie mają za przedmiot osoby partyi rewolucyjnej. Jedni mówią, że został odkryty spisek na życie Cesarza, drudzy, że chodzi jedynie o należenie do towarzystw tajnych.

— (Przez telegraf.) Dziś Monitor zawiera wiadomość, że Rządy Francuzki i Angielski postanowiły niezwłocznie zbliżyć swoje połączone eskadry ku Dardanellom. Stosowne rozkazy zostały wyprawione 4 Czerwca z Tulonu i Marsylii do admirałów Lasusse i Dundas.

Paryż, 11 Czerwca. W Monitorze dzisiejszym czytamy: «Niechętni starali się rozszerzyć pogłoskę o niezwłocznem rozpuszczeniu Gwardyi Narodowej okręgów i okolic Paryża, w których została uorganizowana. Pogłoska ta nie ma najmniejszej zasady.»

— P. Tascher de la Pagerie wyjeżdża do Wiednia w poufnej missyi politycznej.

— Nowe uwięzienia w Paryżu wynoszą do 80 osób w ciągu dwóch dni. Twierdzą, że tą razą uwięzienia te mają związek z ważnym spiskiem; nic wszakże dotąd pewnego niewiadomo.

— Wiadomości z wyprawy Afrykańskiej są coraz pomyślniejsze, wszystkie pokolenia Arabskie, kędy kolumny przechodzą, poddają się po kolei bez oporu.

— Oppozycya przeciw Panu Fould i w ogóle przeciw dawnym bonapartystom, coraz się bardziej zajętrza, tymczasem P. Fould jest silniejszym niż kiedykolwiek. Symptomat ten potwierdza prawdopodobieństwo utrzymania pokoju.

— Flota dowodzona przez Admirała Lasusse składa się z ośmiu okrętów, mianowicie pięciu żaglowych: *la Ville de Paris*, okręt admiralski od 120, *Valmy* od 110, (pod banderą Kontr-admirała Jacquinot), *Henri IV* od 100, *Bayard* od 90, *Jupiter* od 80, i trzech śrubowych: *Napoleon* siły 1,000 koni od 90, *Charlemagne* siły 500 koni od 80, *Montebello* siły 1600 koni, od 120 dział, w ogóle 800 dział. Przy tej eskadrze znajdują się fregaty parowe: *Sané*, *Mogador* i *Magellan*, o sile 500 koni każda, i korwetta *Caton* o sile 220 koni. Nadto w morzach wschodnich znajduje się francuzka dywizya morska pod dowództwem Kontr-admirała Romain-Desfossés. Do niej należą: fregata parowa o sile 500 koni *Homère*, korwetty, każda o 220 siłach koni, *Chaptal*, *Héron*, *Narval*, i statek parowy *la Sentinelle*.

Angielska eskadra pod wodzą Vice-admirała Dundasa, w dniu 2 Czerwca, składała się z sześciu okrętów linijowych: *Britannia*, (okręt admiralski) od 120, *Trafalgar* od 120, *Rodney* od 92, *Albion* od 90, *Vengeance*, od 84, *Bellerophon* od 80 dział, w ogóle 586 dział. Do tej eskadry należą nadto trzy żaglowe fregaty, *Arethusa*, *Phaeton*, *Indefatigable*, każda o 40 działach, fregaty parowe: *Retribution*, *Firebrand*, *Samson*, *Fury*, *Tiger*, *Inflexible*, korwetty: *Niger*, *Spitfire*, *Stearwater*. Policzyć nadto trzeba eskadrę kontr-admirała Corry, która wyszła w przeszłym miesiącu z Plymouth i otrzymała rozkaz połączenia się z eskadrą Vice-admirała Dundas. Składa się ona ze trzech okrętów: *Prince Regent*, (admiralski) od 90, *London* od 90, *Sanspareil*, (śrubowy) od 80 dział, o sile 500 koni, w ogóle 260 dział; nadto trzy śrubowe fregaty: *Impérieuse* od 50, *Amphion*, od 34, *Highflyer* od 22 i korwetta *Leopard*. Prócz tego anglicy mają jeszcze na środziemném morzu korwettę *Modest*, i statki parowe *Wasp*, *Karadoc* i *Vulture*. *(P. P.)*

Paryż, 14 Czerwca. W ostatnich dniach pogłoski o bliskiej wojnie spowodowały znaczne zniżenie fondów publicznych. Gdy wszakże w wyższych sferach politycznych Londynu, Wiednia i Paryża, niemasz prawie wątpliwości o utrzymaniu pokoju, Bursa dzisiejsza dała też dowod swej w tym względzie ufności, i renty podskoczyły o 2 franki 20 centimów. Dziś, kurs jest następujący: 4½ procentowe 102 fr. 20 centimów, 3-procentowe 78 franków 20 centimów.

— Wiele z osób w tych dniach uwięzionych wypuszczone zostały na wolność. *(J. de S.-P.)*

PORTUGALIJA.

Anglicy usiłują opanować port Ambriz i jego territorium, położony w posiadłościach portugalskich w Królestwie Angola w Afryce. W tym celu zawarli już traktat z tak nazwanym Królikiem miejscowym. Władze Portugalskie, wspierane siłami morskiemi tej stacyi, opierają się takowemu zawłaszczeniu, przeciw któremu protestują też wszyscy drobni władcy, hołdownicy Portugalii, (nazwani Sovas.) *(J. de S.-P.)*

TURCYA.

W jednej gazecie piszą: «Nikt już dziś, (mówimy o osobach i gazetach poważnych), nie powątpiewa o utrzymaniu pokoju. *Times*, *Journal des Débats*, dzienniki celniejsze Wiedeńskie, zgadzają się na tym punkcie. Spodziewają się zajęcia Xięztw nad-Dunajskich, fakt ten uważany jest za nieuniknony, ale sam *Times* mówi, że ten fakt nie byłby uważany za najście ziemi Tureckiej i nie da w żadnym razie prawa flottom angielskiej i francuzkiej przejścia Dardanellów i że nawet nie byłby to krok dostateczny dla upoważnienia Sułtana do przywołania na pomoc sił sprzymierzeńców swoich, ani do uczynienia ze swej strony demonstracyi przez wtargnienie do Xięztw nad-Dunajskich.»

— Piszą z Wiednia do *Gazety Pruskiej*, że depesza dyplomatyczna, odebrana z Konstantynopola 8 Czerwca drogą nadzwyczajną, donosi, że Porta użyje wszystkich środków dla ukończenia zajścia z Rossyą przez układ przyjacielski. Pogłoska, że Porta pozwoliła flotom angielskiej i francuzkiej przejść Dardanelle jest mylną, i takie pozwolenie byłoby przeciwne traktatom istniejącym z Rossyą i przeto stanowiłoby powód do wojny (casus belli.) *(J. de S.-P.)*

Konstantynopol, 4 Czerwca, (23 Maja.) W przeszły Czwartek umarł jeden z synów Sułtana; pogrzeb jego odbył się ze zwykłemi obrzędami.

— Oznajmując o wyjeździe z Konstantynopola 14 (26) Maja Sprawującego interessa Cesarsko-rossyjskie, Rzeczyw. Radzcy Stanu *Ozierowa*, z większą częścią urzędników missyi, *Journal de Constantinople* dodaje, że Pierwszy Sekretarz poselstwa P. Bałabin, Pierwszy Drogman P. Argyropulo, i dwaj inni drogmani pozostali tam jeszcze do dalszego rozkazu. W tejże gazecie czytamy, że Rząd Turecki powydawał wszędzie najsurowsze rozkazy, iżby należyte względy były okazywane tak dla kancellaryi handlowej Rossyjskiej w Stambule, jako i Rossyjskim Konsulom, bawiącym w innych miastach tureckich, oraz o czynieniu wszelkich powolności i ułatwień w interessach handlowych wszystkim ruskim kupcom i poddanym, znajdującym się w granicach Turcyi.

— Okrętom wojennym, stojącym pod Beszyktasz, kazano wejść do Bosforskiej ciaśniny i czekają też na przybycie eskadry tureckiej z Alexandryi w Egypcie.

— Według listów z Londynu z dnia 16 Maja, w ciągu tygodnia spodziewano się tam uzupełnić summę, którą kapitaliści angielscy składają dla założenia nowego banku Ottomańskiego. *(Gaz. Odeska.)*

AMERYKA.

STANY ZJEDNOCZONE. *New-York, 24 Maja.* Następujące osoby są mianowane na posady Poselskie: P. Seymour do Petersburga, P. Vroom do Berlina, P. Medary do Chili, P. Tronsdale do Brezylii, P. Leuhie do wysp Sandwich, P. Belmont do Hagi. *(J. de S.-P.)*

MEXYK. Wiadomości są: z Mexico po 18, a z Vera-Cruz po 22 Maja. W Vera-Cruz wybuchło powstanie 17 Maja pomiędzy Gwardyą Narodową z powodu rozkazu Rządowego, iżby ją wcielić do wojsk regularnych. Bunt trwał trzy dni. Wojska regularne miały w swém posiadaniu forty, a Gwardya narodowa ulice i bramy miasta. Ciągły ogień dawał się z obu stron słyszeć przez trzy dni; sprawa została ukończona 22 Maja przybyciem mocnego oddziału wojska z Jalapy, która 50 gwardyaków narodowych uwięziła i przywróciła porządek.

Santa-Anna ogłosił rozmaite Dekreta samowładne, zawiesił czynność wszelkiej władzy prawodawczej po całym kraju, nakazał odebranie broni od osób prywatnych, oraz prochu i ammunicyj. Telegraf zabrany w rozrządzenie Władzy; armija zreorganizowana i pomnożona. — Przybył tu Poseł Francuzki. *(J. de S.-P.)*

CHINY.

Gazeta Triestska daje niektóre szczegóły o panującym dziś Cesarzu. Ma on 22 lata wieku, panuje trzeci rok dopiero. Jest to siódmy z rzędu Cesarz Chiński swojej dynastyi.

Następne są szczegóły o obecném powstaniu w Chinach:

Armija powstańców składa się z pięciu dywizyj, podzielonych na brygady, każda z 6,400 ludzi, dowodzona przez Brygadyera, licząca 4 pułki a w nich 16 kompanij. Najniższy dowodzca ma pod sobą 25, kapitan 100, major 400, pułkownik 1,600 żołnierzy. Inspektorowie i Intendenci mają tytuł Excellencyi i noszą szarfy żółte. W niższych stopniach noszą się szarfy czerwone i czarne; te ostatnie oznaczają też urzędników, odbierających przysięgę od mieszkańców, pociąganych do powstania.

Proklamacye powstańców tyczą się szczególniej zarządu prowincyj zawojowanych. Przepisują surowe kary za rabunek, i za przekupstwo urzędników; nakazują zakładanie szkół i zachęcanie literatury. Wychowanie udoskonalone kobiet jest jednym z celów powstańców; ponad drzwiami szkół żeńskich poprzylepiali oni czerwone afisze z napisem: «*Święte schronienie kobiet; ktokolwiek tu wejdzie z nieuszanowaniem będzie miał głowę uciętą.*»

To moralne dążenie przypisują obecności w armii wielu członków tak zwanej *Unii Chińskiej*, towarzystwa literackiego, ustanowionego przez Doktora Guzlaff, w celu zaszczepienia pomiędzy chińczykami cywilizacyi europejskiej. Ta dążność zresztą ma źródło w wysokiem umysłowem ukształceniu ludu, u którego talent literacki daje ledwo że nie pierwsze prawo do posad i godności.

— Ministrowie Chińscy podali Cesarzowi memoryał, o wprowadzeniu w Chinach uprawy opium. Wyniknęłaby ztąd czysta strata 3 miljonów funt. sterl. dla Indyj Wschodnich, któreby przestały wprowadzać do Chin swoje opium.

— Podług ostatnich nowin do Hong-Kong przybyła część wyprawy Stanów Zjednoczonych, przeznaczonej do Japonii.

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

(Przez statek parowy Stettiński.)

PARYŻ, *16 Czerwca*. Przedwczora nikt nie zdawał się myśleć o sprawach Wschodnich, ale wczora, Bursa, po dwóch dniach podnoszenia się papierów, rażona znowu została strachem panicznym, zdało się jej bowiem postrzegać dążenia wojownicze w dwóch artykułach gazet Constitutionnel i Pays.

Dziś, 16, fondy 4½ procentowe są po 101 fr. 75 centimów, 3-procentowe 77 fr. 30 centimów.

— Monitor dzisiejszy donosi, że eskadra francuzka musiała wyjść z Salaminy 11 Czerwca.

— Depesza telegraficzna z Malty z dnia 15 Czerwca donosi, że eskadra angielska wyszła z Malty 8 Czerwca.

— Dekretem z dnia 15 Czerwca, wydanym na raport Ministra Marynarki, Cesarz mianował Kontr-admirała Lebarbier de Tinan dowodzcą naczelnym dywizyi morskiej na Wschodzie, na miejsce P. Romain Desfossés, który awansuje na Vice-admirała. *(J. de S.-P.)*

LONDYN, *15 Czerwca*. Wczora Izba zajmowała się billem P. Berkeley, co roku ponawiającym się, o wprowadzeniu głosowania tajnego na wyborach Parlamentowych. Tą razą bill ten odrzucony został 232 głosami przeciw 172.

Depesza telegraficzna z Triestu, z dnia 16 Czerwca, daje wiadomość z ostatniej poczty indyjskiej, że powstańcy Chińscy zdobyli Nankin i Kiang-Fu.

— W chwili odejścia poczty, (której daty telegraf nie daje), pokoj między anglikami i birmanami nie był jeszcze podpisany. *(J. de S.-P.)*

WIEDEŃ, *15 Czerwca*, 11 b. m. o kwadrans na 4 po południu przybył do tutejszej stolicy Król Jmć Bawarski, Maxymilijan II. Na stacyi drogi żelaznej spotkany był od N. Cesarza Jmci i wszystkich Arcyxiążąt, następnie Monarchowie, w paradnej karecie, sześcią koni odjechali do Schönbrunn. Król Bawarski był w mundurze Austryackim 2 pułku kirysyerów, którego jest Szefem; Cesarz miał mundur Bawarskiego pułkownika.

— Umarł tu po długiej chorobie Szambelan, Rzeczywisty Radzca Tajny hrabia Stadion, w 1848 roku Minister Spraw Wewnętrznych.

— Donoszą z Medyolanu, że tam wypuszczono 6 Czerwca na wolność dwudziestu więźniów, z liczby uwięzionych za wypadki 6 Lutego. Liczba ta wynosiła pierwiastkowo przeszło 400, dziś pozostaje w więzieniu nie więcej nad 200 osób.

— Dziś, 15, J. C. W. Arcyxiężna Zofija, Matka Cesarza, wyjechała do Berlina i Drezna. Xiążę Jmć Waza, który obecnie znajduje się w Oldenburgu, przybędzie jutro do Drezna z Królową Grecyi, dla znajdowania się na ślubie J. K. W. Xięcia Alberta Saskiego z Xiężniczką Karolą Waza, która w tych dniach, ze swą Matką, do Drezna przybyła. *(J. de S.-P.)*

AMSTERDAM, *14 Czerwca*. (Przez telegraf.) Dziś Król otworzył osobiście sessyą Stanów Powszechnych. W mowie

swojej J. K. Mość wspomniał o zmianie Ministrów i o niezałatwionej jeszcze kwestyi względem hierarchii katolickiej. *(J. de S.-P.)*

STUTTGARDT, *14 Czerwca.* Wczora wieczorem J. C. W. W. X. Marya Mikołajówna przybyła do Canstadt. *(J. de S.-P.)*

BRUXELLA, *16 Czerwca.* Wczora rano przybył tu Xiążę Genui i wysiadł w hotelu Poselstwa Sardyńskiego. Xiążę odjeżdża dziś do Niemiec.

— Donoszą z Ostendy, że wczora przybyli tam Król i Królowa Jmć Hanowerscy z orszakiem od 40 do 50 osób. Dziś rano NN. Państwo mieli odpłynąć do Anglii na statku parowym Królowej Wiktoryi *Black Eagle.* *(J. de S.-P.)*

SZWAJCARYA. Spodziewają się prędkiego powrotu Posła Austryackiego hrabi Karnickiego i wszczęcia nowych układów. Tymczasem obóz austryacki od 30,000 wojska, ma być uorganizowany pod Gallarate, prawie na samej granicy. Sądzą niektórzy że ten obóz ma na celu obserwowanie zarazem Szwajcaryi i Piemontu. *(J. de S.-P.)*

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Morning-Post z dnia 30 Maja daje taki przepis na doświadczenie elektro-zwierzęco-magnetyczne: kulę wytoczoną z korka, średnicy 4 cali, zawiesić u sufitu na nitce jedwabnej na wysokość rąk ludzkich. Gdy sześć lub siedm osób wezmą się za ręce, tworząc łańcuch dokoła kuli, w mniej niż pięć minut kula zaczyna drgać, a w kwadrans, krążyć po linii kołowej. Nic dotąd nie mogło jeszcze zmienić tego kołowego kierunku kuli.

* * *

Przypominamy, że przed niejakim czasem, człowiek, nazywający się Xięciem Alfieri, Ablegatem Papiezkim, zdołał uwieść rozmaitych Biskupów Niemieckich, rozdając na uroczystościach kościelnych błogosławieństwo apostolskie, rozstrzygając zagadnienia kanoniczne, i t. p. Przekonany o oszustwo i aresztowany w Austryi, wydany został Rządowi Rzymskiemu i zamknięty w forcie Leo, tym samym właśnie, gdzie zakończył życie inny, zeszłego wieku, lecz stokroć głośniejszy awanturnik, Cagliostro. Śledztwo pokazało, że samo zwany Xiążę Alfieri, jest człowiek świecki, nazwiskiem Luigi Stefano Berrutti, z Ceva, dyecezyi Mondovi, w Piemoncie.

* * *

Donoszą z Moyervic, (Depart. Meurthe, we Francyi), że jeden gospodarz wiejski wpadł na sposób bardzo prosty, ale doskonale skuteczny, zapobieżenia chorobie kartofli. Zależy on na tem, iżby, zamiast przechowywać kartofle przez zimę dla sadzenia ich na wiosnę, sadzić je w późnej jesieni, (Październiku), zakopując dość głęboko w ziemię, dla zachowania sadzonych kartofli od zmarznięcia. Za nadejściem wiosny kartofla puszcza spory rostek, który bujnie i szybko się krzewi; takie latorośle dają stale owoc zupełnie zdrowy i sama nać wolna jest od wszelkich symptomatów choroby. *(J. de S.-P.)*

* * *

W Dijon wydarzył się osobliwszy fenomen elektryczny w jednym z Biur telegrafu.

P. T. C. stały oficyalista tego zakładu, zostawał w kommunikacyi z jednym ze swych kollegów na drugiej stacyi, kiedy drót-przewodnik, wypadłszy przypadkiem z cyferblatu służącego do przesyłania depeszy, nagle się odwinął i uderzył w ramię Pana T. C. Prąd elektryczny był właśnie w biegu i urzędnik odebrał tak gwałtowne uderzenie, że z krzesła na którém siedział, wyrzucony został za okno, do ogrodu.

Przyszedłszy do siebie, Pan T. C. nie pamiętał co się z nim zdarzyło, ale przypomniał sobie, gdy się przejrzał w zwierciedle: włosy na głowie i na brodzie, przedtém doskonale czarne, w wielu miejscach przeszły w śnieżną białość. *(P. P.)*

* * *

Horacy Vernet wynosi się na stały pobyt do Algeryi, i w tych dniach zabrał się w Cette na okręt parowy *Ville de Bordeaux.* W oczekiwaniu na odejście statku, jeden z towarzyszów podróży, Sierżant z 23 pułku lekkiej piechoty, prosił go, iżby mu odrysował cokolwiek w Album na pamiątkę. Sławny artysta naszkicował Osła i podpisał: *Horacy Vernet, zrysowany przez siebie samego.* Wkrótce album poszło po ręku i wszyscy domyślili się, że Horacy nie zapomniał niesłusznych krytyk, które spadły nań w ostatnich czasach, i które zapewna wiele przyłożyły się do tego, iż postanowił przenieść się do Afryki.

* *

Piszą z Southampton, 1 Czerwca: «Jacht parowy Amerykański *North-Star* przybył dziś rano do naszego portu po szybko odbytej podróży.

«*North-Star* jest przepyszny statek podejmujący 2000 ton, należący do kommodora Vanderbitt z New-York, jednego z najbogatszych właścicieli okrętów tego miasta i organizatora żeglugi parowej z jednej strony między New-York i zatoką Mexykańską, a z drugiej między Panamą i Kalifornią. Okręt o którym mowa, zbudowany jest dla osobistego użytku i przyjemności Pana Vanderbitt i dokonywa dopiero pierwszą swą podróż. Plan i wykonanie jest Pana Simonson z New-York. Wymiary statku są: długość kilu, (spodniego grzbietu) 260, pokładu, 270, szerokość 38 stop. Cylindry parowe mają 60 cali średnicy, tłoki 10 stop podniesienia, koła 34 stop średnicy. Kotły są cztery; każdy od 24 stop długości i 10 stop średnicy.

«Yacht tak wspaniałych wymiarów zwraca powszechną w Anglii uwagę. Pokoje i całe rozporządzenie wewnętrzne jest wyłącznie zastosowane do użytku i wygody P. Vanderbitt i jego rodziny, która z nim razem podróżuje. Po kilku dniach *North-Star* uda się do Petersburga, a stamtąd na morze Śródziemne, zachodząc do niektórych portów Euro-

pejskich. Jest to podróż spacerowa. Można sobie wyobrazić ogromność tego statku, gdy powiemy, że jest większy i ma potężniejsze machiny, od jachtu Królowej Wiktoryi *Victoria and Albert*. Budowa jego kosztowała bezmała 500,000 dolarów, wydatek tygodniowy, licząc w to paliwo, wynosi 350 funtów sterlingów. Ekwipaż składa się ze stu ludzi, oficerów, majtków, maszynistów, etc. Okręt ten zabawi w Southampton jeszcze dni 10 lub 12.

«Bieg statku jest nadzwyczajnie szybki. W przejeździe do Europy wypotrzebował 500 ton węgla.» (*P. P.*)

* * *

Z tablic porównawczych Gospodarstwa wiejskiego w Prusiech daje się widzieć, że zbiór zbóż, w ostatnich latach, w porównaniu z rokiem 1820, pomnożył się tam o wartość 45,000,000 a produkcya bydła o wartość 54,000,000 rubli srebrnych. Według przybliżonego wyrachowania, całkowita wartość płodów rolniczych w Prusiech, wynosi dziś do 450,000,000 rub. sr. rocznie, w roku zaś 1820 nie przechodziła 370 miljonów. W ogóle obliczają, że bogactwo krajowe od roku 1816 pomnożyło się: w Austryi o 34, w Anglii, (nie licząc Irlandyi), o 59, w Prusiech o 64 procent, kiedy we Francyi postęp ten wyniosł tylko 19 procent. Ztąd nie dziw, że Cesarz Francuzów tak pilną zwraca uwagę na środki podniesienia rolnictwa. (*Pr. Zeit.*)

* * *

P. Luanco, professor chymii w Uniwersytecie Oviedo, odkrył sposób otrzymywania z wytłoczyn jabłecznych, pozostających w robieniu cydru, gazu do oświecania, który daje płomień równie mocny i świetny, jak gaz z węgla kamiennego. Doświadczenia czynione w Oviedo z tym gazem powiodły się zupełnie. Przyrząd do jego wydobywania jest nieporównanie prostszy i tańszy, od zwyczajnych gazowych aparatów.

* * *

Niejaki P. Herbert czynił w tych dniach, przed wybranem gronem widzów, doświadczenia, w których, skutkiem chymicznie wzbudzonego ciepła, kwiaty rozpuszczały się ze swych pączków, w przeciągu kilku minut. (*P. P.*)

* * *

W Turynie wydano w tych dniach urządzenie, skutkiem którego Policya nie prędzej będzie pozwalała zamieszkiwać nowo wybudowane domy, jak we dwa lata po ich ukończeniu.

* * *

Piszą z New-York: «W naszém mieście zawiązało się towarzystwo dla zbudowania okrętu podług nowego systematu do podróży napowietrznych pod firmą *Association for the aerostatic machine building fund*. Nasza ludność niemiecka szczególniej się interesuje tym projektem.

«Wynalazca mechanizmu zawarował, że jego wynalazek nie ma być nigdy użyty do nastawania na swobodę narodową żadnego kraju, ani służyć do celów przeciwnych prawom Stanów Zjednoczonych.» (*J. de S.-P.*)

* * *

Bliźnięta Siamscy, zrośnięci z sobą chrząstkiem w połowie ciała, których, w ich młodości, przed laty dwudziestu, widziano w Paryżu i Londynie, wyszli znowu na scenę i są do widzenia w New-York. Mają dziś 42 lata, ale dziwnie młodo wyglądają. Zapomnieli zupełnie rodowitego języka i mówią tylko po angielsku. Pokazują się z dwójgiem swoich dzieci, synem i córką.

* * *

Mówią w Wiedniu o wynalezieniu sposobu zastosowania photografiii (otrzymywania rysunków za pomocą promieni słonecznych) do drukowania rysunków na materyjach jedwabnych i wełnianych. Podług dokonanych już doświadczeń druk około 30 metrów materyi nie zabiera nad kilka minut czasu. Jest to tylko dalsze rozwinięcie odkrycia, uczynionego przez naczelnika drukarni Cesarskiej w Wiedniu, który znalazł sposób otrzymywania nie na odwrot, ale wprost, rysunku rozmaitych przedmiotów.

* * *

Ciekawe doświadczenia zostały dokonane w porcie Marsylskim nad statkiem parowym *du Tremblay*, należącym do kompanii *Arnaud* i *Touache*, *bracia*. Statek ten przepłynął od La Seyne do Marsylii za pomocą skombinowanej siły pary wodnej i pary eteru i proba doskonale się udała; statek przepływał 9½ węzłów na godzinę. W zwyczajnym chodzie, za pomocą tylko wodnej pary, machiny statku dają od 25 do 36 obrotów na minutę, ze skombinowaną parą dały 38, 40 aż do 44. Spalono tylko 112 kilogrammów węgla, kiedy podług dawnego systematu taż podróż zużywa 350 kilogrammów. W porównaniu z tak znaczną oszczędnością niczém jest koszt na eter, którego traci się niezmiernie mała ilość. To udoskonalenie jest tym pożyteczniejsze, że użycie eteru prawie żadnego nie wymaga przerabiania w dotychczasowym mechanizmie statków parowych. (*J. de S.-P.*)

* * *

Na fabryce rozmaitych rodzajów mąki w okolicach Chalons, przyjęto za obyczaj oczyszczać z łuski ziarna roślin strąkowych, wprzód nim są mlete na mączkę. Tak postąpiwszy ostatnimi czasy z fasolą Soissonską, zauważano, że łuska, w prażeniu, wydawała zapach nieco przypalony, właściwy palonemu kakao. Prażona mocniej, w zwykłym piecyku, łuska przybrała kolor brunatny i zaczęła wydawać zapach, zupełnie podobny do palonej kawy, zlekka aromatyzowanej ambrą lub wanilią, a nalana wrzątkiem i przecedzona, skórka ta czyli łuska dała wyborną kawę, koloru wszakże mniej ciemnego niż Moka lub kawa Antylska.

Oszczędność, którą przedstawi ten surrogat, bardzo obfity, zwłaszcza w fasoli tak zwanej *czerwonej*, będzie nader znaczna dla klass uboigch, szczególniej po miastach, gdzie kawa dziś już należy do pierwszych potrzeb życia. (*Union.*)

Позволяется печатать. 11 Iюня 1853 года. *Цензоръ И. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.